

Tisková zpráva

Výdej léků mimo lékárny může ohrozit zdraví pacientů. Česká lékárnická komora varuje před snahou o jeho rozšíření

Praha, 30. ledna 2024

Novelou vyhlášky o registraci léčivých přípravků, platnou od 1. 1. 2024, rozšířilo Ministerstvo zdravotnictví ČR spektrum léků, které se mohou prodávat například v drogeriích či na čerpacích stanicích. Toto doplnění bylo provedeno bez vědomí České lékárnické komory. Léky patří do lékárny a jejich výdej mimo lékárny představuje pro zdraví lidí velké riziko.

Vyhláška rozšiřuje seznam vyhrazených léčivých přípravků, které si pacient může pořídit i jinde než v lékárně. Jde například o léky proti alergii, k léčbě oparů, léky proti bolesti či léčivé přípravky určené k léčbě onemocnění souvisejících s překyselením žaludku. Tyto léky by se do prodejen mohly dostat zřejmě během jarních měsíců.

Česká lékárnická komora s touto změnou zásadně nesouhlasí. „Již jsme předali nesouhlasné stanovisko Ministerstvu zdravotnictví ČR. Dále jsme požádali o řádné zhodnocení bezpečnosti těchto léčivých přípravků. Dlouhodobě apelujeme na to, aby se počet vyhrazených léčivých přípravků snížil, stal se bohužel naprostý opak. Nevidíme jediný důvod, aby byly tyto léky volně dostupné v obchodech, které nemají se zdravotnictvím nic společného. Léky nejsou běžným druhem zboží, proto vyžadují speciální zacházení včetně výdeje. Lékárny jsou zřizovány, aby tuto komplexní péči zajistily, včetně zjištění stavu pacienta a poskytnutí odborné rady farmaceutickým asistentem či vysokoškolsky vzdělaným lékárníkem. Ti nejlépe znají léčivé látky, poradí s výběrem vhodného léku, případně upozorní na nevhodnost samoléčby. Odborného poradenství se pacientům například na čerpacích stanicích nedostane,“ říká **Mgr. Aleš Krebs, Ph.D.**, prezident České lékárnické komory.

Lékárníci upozorňují na nemalá zdravotní rizika, jež mohou nastat při prodeji léků bez konzultace se zdravotníkem. „Prodej léků proti alergiím na čerpací stanici může být dokonce vysoce nebezpečný. Tyto léky vedle protialergického účinku působí také sedativně a způsobují ospalost, zpomalují tedy schopnost rychlých reakcí. Jestliže ho řidič užije a opět usedne za volant, riziko nehody se zvyšuje. Edukace odborníkem je v tomto ohledu nezbytná,“ vysvětluje **PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**, viceprezident České lékárnické komory.

V případě nesprávné léčby novými vyhrazeným léky hrozí také další komplikace jako například únava (cetirizin), vznik osteoporózy (pantoprazol), střevní infekce (pantoprazol) a zhoršení dalších onemocnění.

Lékárníci rovněž varují před nechtěným nadužíváním léčivých přípravků – typický příklad reprezentuje léčivá látka paracetamol. Vyskytuje se v různých lécích, což laik nemusí vědět. Hrozí u něho riziko předávkování, v nejhorším případě až selhání jater a dalších důležitých orgánů. Každoročně se paracetamolem závažně předávkují tisíce lidí na celém světě. ČLnK proto dlouhodobě usiluje o zpřísnění pravidel výdeje alespoň u přípravků s ibuprofenem a paracetamolem.

Lékárny musí splňovat obrovské množství různých povinností a jejich personál se po několikaletém studiu na vysoké nebo odborné škole vzdělává celý život. Naproti tomu prodejčům vyhrazených léčiv stačí být nahlášeni na SÚKL a musí mít proškolený personál. Toto školení lze absolvovat jako online kurz, zakončený testem. Jedna ze společností, provádějících tato školení, uvádí na svých stránkách podmínky pro přijetí do kurzu – stačí věk nad 18 let, dosažené základní vzdělání, bezúhonnost a způsobilost k právním úkonům.

„Ukazuje se, že prodejci vyhrazených léčiv nezvládají plnit ani základní pravidla související s prodejem těchto léků, ani správné skladování těchto léčiv. SÚKL ročně zkontroluje pouze 3 % prodejců vyhrazených léčiv a u každého čtvrtého shledá závadu, kdy nejčastěji je prováděn prodej osobou bez osvědčení, není správně vedena evidence skladování, nebo dokonce nejsou z prodeje vyřazeny léčivé přípravky s prošlou dobou použitelnosti,“ komentuje **PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**

Některá nově volně dostupná léčiva navíc představují též environmentální riziko. Příkladem je účinná látka diklofenak, jež sama o sobě nemá v přírodě žádnou přirozenou cestu degradace a neumí ji zpracovat ani čistírny odpadních vod. V případě nadužívání logicky hrozí jeho vyšší koncentrace v odpadních vodách.

„Pacientům radíme, aby pro léky vždy chodili do lékárny, kde se jim dostane odborného poradenství. Konzultace s lékárníkem pacientům pomůže léky užívat bezpečně a efektivně,“ uzavírá **Mgr. Aleš Krebs, Ph.D.**, prezident České lékárnické komory.

Česká lékárnická komora je samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Byla zřízena zákonem ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Její ustavující sjezd se uskutečnil 28. – 29. září 1991.

Česká lékárnická komora dbá, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a řády komory. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání. Posuzuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů, stejně tak chrání jejich profesní čest.

Česká lékárnická
komora

Rozárčina 1422/9 | 140 02 Praha 42
tel.: 241090661 | fax: 241090672
www.lekarnici.cz | komora@lekarnici.cz

Pro další informace:

Mgr. Aleš Krebs, Ph.D., prezident ČLnK:

+420 603 796 826, krebs@lekarnici.cz

PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D., viceprezident ČLnK:

+420 604 344 754, kopecky@lekarnici.cz

PharmDr. Veronika Orendášová, mluvčí ČLnK

+420 733 499 595, mluvci@lekarnici.cz

www.lekarnici.cz

Váš lékárník – rádce ve zdraví i nemoci

